

بسمه تعالی

ساختمان‌های گسسته

از دل نه‌ای گسسته از نو کجا گیریم

گیرندم این بصر را و بر بسکلم نظر را

تکلیف چهارم

دکتر منصوره میرزایی

مسیح تنورساز

دانشگاه صنعتی اصفهان

1. با استفاده از استقرا نشان دهید رابطه زیر برای تمام اعداد صحیح بزرگتر از 1 برقرار است

$$\frac{1.3.5 \dots (2n+1)}{2.4.6 \dots (2n+2)} \geq \frac{1}{2n+2}$$

2. می‌خواهیم کلاسی با n دانشجو را به گروه‌های 4 یا 5 نفره تقسیم کنیم. با استفاده از استقرای قوی نشان دهید برای هر $n \geq 12$ این کار ممکن است.

3. ثابت کنید اگر $P_1, P_2, \dots, P_n$ عدد اول متمایز باشند، دنباله‌ای به طول 2^{n-1} از P_i ها موجود است که در آن حاصل ضرب هیچ تعداد متوالی از جملات دنباله مربع کامل نشود.

4. فرض کنید S مجموعه‌ای متناهی با از اعداد طبیعی باشد. می‌گوییم S مجموعه‌ای ویژه است اگر مجموع اعضای هیچ دو زیرمجموعه‌ای از S برابر نباشند. برای هر عدد طبیعی $n \geq 4$ ثابت کنید زیر مجموعه‌ای ویژه با n عضو از مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 2^{n-1}-1\}$ وجود دارد.

5. $2n$ نفر در یک جمع حضور دارند. ثابت کنید این افراد می‌توانند با یکدیگر دست دهند طوری که هر دو نفر حداکثر یک بار با هم دست دهند و برای هر $i, 1 \leq i \leq n$ ، دو نفر وجود داشته باشند که هر یک دقیقاً با i نفر دیگر دست داده باشند.

6. ثابت کنید مجموع بزرگترین مقسوم‌علیه فرد اعداد $2n, n+1, n+2, \dots$ ، برابر n^2 است.

7. هر خانه از یک جدول $2n \times 2n$ با یکی از چهار رنگ موجود رنگ شده است طوری که در هر مربع 2×2 هیچ دو خانه‌ای هم رنگ نیستند. ثابت کنید هیچ دوتا از چهار خانه‌ی واقع در گوشه‌های جدول نیز هم رنگ نیستند.

8. فرض کنید a_n تعداد اعداد n رقمی متشکل از ارقام 1, 2, 3 باشد که تعداد زوجی رقم 1 دارند. یک رابطه‌ی بازگشتی برای a_n بیابید و سپس این رابطه را حل کنید.

9. رابطه صریحی برای روابط بازگشتی زیر بدست آورید:

$$a_1=18, a_2=24, a_n=a_{n-1}+6a_{n-2} \quad a.$$

$$b_1=4, b_2=-20, b_n=2b_{n-1}-b_{n-2}-12n \quad b.$$

$$c_0=4, c_1=2, c_n=c_{n-1}+3c_{n-2} \quad c.$$

10. تعداد اعداد n رقمی که با ارقام 1 تا 5 که اختلاف هر دو رقم مجاور در این اعداد 1 باشد را a_n می‌نامیم، یک رابطه بازگشتی برای a_n بیابید.

۱- عدد صحیح بزرگتر از یک $\Leftarrow$ گام پایه: $P(2)$

$$P(2) = \frac{1 \times 2 \times 3}{2 \times 2 \times 2} = \frac{15}{8} \geq \frac{1}{2}$$

شکام استقرای: فرض می‌کنیم $\frac{1 \times 2 \times 3 \times \dots \times (2k+1)}{2 \times 2 \times 2 \times \dots \times (2k+2)} \geq \frac{1}{(2k+2)}$

$$\frac{1 \times 2 \times 3 \times \dots \times (2k+1)}{2 \times 2 \times 2 \times \dots \times (2k+2)} - \frac{1}{(2k+2)} \geq 0$$

صورت کسر $\rightarrow$ مخرج مشترک ≥ 0 $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times (2k+1) - 2 \times 2 \times 2 \times \dots \times 2k \geq 0$

آنگاه برای $P_{(k+1)}$ داریم: $1 \times 2 \times 3 \times \dots \times (2k+1) \times (2k+2) - 2 \times 2 \times 2 \times \dots \times 2k \times (2k+2) \geq 0$ می‌دانیم $(2k+2) \geq (2k+2)$

$\Leftarrow$ این رابطه برای $P_{(k+1)}$ نیز صحیح است!

۲- فرض می‌کنیم $S_{(k)} S_{(12)} S_{(13)} S_{(14)} \dots S_{(1k)}$ درست باشد می‌خواهیم اثبات کنیم $S_{(k+1)}$ نیز درست است $\Leftarrow$ اگر $S_{(k)}$ درست باشد برای

رسیدن به $S_{(k+1)}$ لازم است یکی از (ک) لها را خط‌زدن و ۴ تا (۴) اضافه کنیم مثال:

$$S_{(12)} = 2 + 2 + 2$$

$$S_{(13)} = 2 + 2 + 4$$

$$S_{(14)} = 2 + 4 + 4$$

$$S_{(15)} = 2 + 2 + 2 + 4 \rightarrow S_{(15)} = 2 + 4 + 4 + 4$$

دنباله به طول یک $\rightarrow \{2\}$ $P(1) = 2 \rightarrow 2^1 = 2^0 = 1$

۳- شکام پایه: $P_{(1)}$

حال فرض می‌کنیم $P_{(n)}$ درست است یعنی $P_1, P_2, \dots, P_n$ دنباله‌ای می‌دهد به صورت

$$\{P_{i_1}, P_{i_2}, \dots, P_{i_{n-1}}, P_{i_n}\}$$

اثبات می‌کنیم $P_{(n+1)}$ نیز درست می‌باشد

طبق فرض مسئله ضرب هیچ تعداد متوالی از دنباله مربع کامل نمی‌شود

مطابق قبل برای $P_{(n+1)}$ داریم: زمانی که ما n را به $n+1$ تغییر می دهیم طول دنباله $P_{(n)}$ ۲ برابر می شود یعنی طول دنباله برابر با 2^n می شود که ما آن دنباله را به صورت زیر می نویسیم

برای انتخاب جملات متوالی $\Rightarrow$ حالت ممکن است اتفاق بیوفتد

$$P_1, P_2, \dots, P_{n+1} \xrightarrow{\text{دنباله}} \left\{ \underbrace{P_1, P_2, \dots, P_{n-1}}_{\text{①}} \text{ و } \underbrace{P_n, P_{n+1}, \dots, P_{2^n-1}}_{\text{②}} \right\} \Rightarrow 2^{(n+1)-1} = 2^n$$

اگر اعداد متوالی را از این معده انتخاب کنیم $\Leftarrow$ شرط برقرار است (مانند بازه ی قبل) اگر اعداد متوالی را از این معده انتخاب کنیم $\Leftarrow$ شرط برقرار است (طبق فرض برای $P_{(n)}$)

⑤ جمله ی P_{n+1} نیز انتخاب شود که در این حالت $\Leftarrow$ ما می دانیم عددی مربع کامل است که توان عوامل اول آن زوج باشد اما آخر ما جمله ی P_{n+1} انتخاب کنیم (تکته: P_{n+1} یک عدد اول جدید است) یعنی توان این عامل (۱) می باشد پس در حالت ⑤ نیز ضرب هیچ تعداد متوالی از جملات دنباله مربع کامل نمی شود!

ح - گام پایه $P_{(4)}$: پس برای $P_{(4)}$ ثابت شد $\Rightarrow$ زیر مجموعه ویژه ۴ عضوی $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\} \rightarrow P_{(4)}$

فرض می کنیم $P_{(n)}$ درست است و سپس $P_{(n+1)}$ را اثبات می کنیم: فرض کنید برای P_n زیر مجموعه ی ویژه ی $\{1, 2, \dots, 2^n\}$ موجود باشد حال برای $P_{(n+1)}$

زیر مجموعه را به صورت زیر انتخاب می کنیم:

$$\text{می دانیم} \Leftarrow \frac{2^{(n+1)-1}-1}{2^n} < \frac{2 \times (2^{n-1}-1)}{2 \times 2^n} \Leftarrow \text{اعداد این زیر مجموعه } \{1, 2, \dots, 2^n\} \text{ عضو } n+1 \text{ همگی عضو همان } P_{(n+1)} \text{ آخرین جمله ی } P_{(n+1)}$$

$P_{(n+1)}$ می باشند $\Leftarrow$ حال ثابت می کنیم $\Leftarrow$ برای $P_{(n)}$ اختلاف لدر ۲ عضو حداقل (۱) بود حال اگر همه را ۲ برابر کنیم اختلاف حداقل ۲ می شود که با اضافه کردن ۱ این اختلاف جبران نمی شود!

۶- می دانیم هر عدد صحیح مثبت را می توان به شکل $2^a \times b$ نوشت که در آن b یک عدد صحیح فرد مثبت است

مثلاً $12 = 2^2 \times 3$ یا $11 = 2^0 \times 11$ دقت شود که عدد b در واقع همان بزرگترین مقسوم علیه فرد عدد n می باشد. توجه کنید که اگر M و N قسمت فرد یکسانی داشته باشند یکی از M و N مضرب دیگری است حال با توجه به صورت سوال بزرگترین عدد یعنی $2n$ آنقدر کوچک است که نمی تواند مضرب $n+1$ (کوچکترین عدد) باشد پس هیچ یک از این اعداد صحیح نمی تواند مضرب دیگری باشد پس همه ی اعداد قسمت فرد متفاوتی دارند. بزرگترین قسمت فرد هر عدد نهایتاً خود آن عددی تواند باشد پس بزرگترین قسمت فرد در بین اعداد سوال $2n-1$ می تواند باشد چرا که $2n$ زوج است

n عدد در مجموعه ی $(n-1, n-2, \dots, n+1)$ وجود دارد که همگی قسمت فرد متفاوتی دارند پس قسمت های فرد را می توان اعداد فرد

$(1, 3, 5, \dots, 2n-1)$ دانست پس حال ما می دانیم که مجموع اعداد فرد یک عدد مربع کامل است یعنی $1 + 3 + 5 + \dots + (2n-1) = n^2$

The first thing to understand is that every positive integer N can be written uniquely in the form $2^a b$, where a is a non-negative integer, and b is a positive odd integer. For example, $12 = 2^2 \cdot 3$ ($a = 2, b = 3$), $11 = 2^0 \cdot 11$ ($a = 0, b = 11$), and $8 = 2^3 \cdot 1$ ($a = 3, b = 1$). In this decomposition the number b is called the *odd part* of N , so 3 is the odd part of 12, 11 is the odd part of 11, and 1 is the odd part of 8. Note that the odd part of N is indeed the largest odd number that divides N .

Next, notice that if N and M have the same odd part, then one of N and M is a multiple of the other. Say that $N = 2^a b$ and $M = 2^c b$, where b is the odd part of N and M ; then either $a \leq c$, in which case M is a multiple of N , or $c \leq a$, in which case N is a multiple of M .

Now look at the integers $n + 1, n + 2, \dots, 2n$. The largest of these, $2n$, is too small to be a multiple of the smallest, $n + 1$, so none of these integers can be a multiple of another. Thus, they must all have different odd parts. The odd part of any integer is at most as large as that integer, so the largest possible odd part of any of the integers $n + 1, \dots, 2n$ is $2n$ — except that $2n$ isn't odd, so the largest possible odd part here is actually only $2n - 1$.

There are n numbers in the set $\{n + 1, n + 2, \dots, 2n\}$, and each has a different odd part that is at most $2n - 1$. The first n odd positive integers are $1, 3, \dots, 2n - 1$. Thus, the odd parts of the integers $n + 1, n + 2, \dots, 2n$ must be precisely these n odd integers, $1, 3, \dots, 2n - 1$. Thus,

$$\sum (\text{largest odd divisors of } n + 1, n + 2, \dots, 2n) = \sum (\text{odd parts of } n + 1, n + 2, \dots, 2n) \\ = 1 + 3 + \dots + (2n - 1),$$

the sum of the first n positive odd integers.

The proof by induction that

$$1 + 3 + \dots + (2n - 1) = n^2$$

is quite straightforward and can be found in many places.

answered Dec 30, 2012 at 15:26
 Brian M. Scott
 587k ● 51 ■ 700 ▲ 1164

۷- چهارخانه را در نظر بگیرید. فرض کنید n که در این صورت در n گوشه رنگ لای متفاوتی دارند (تمام خانه اثبات شود)

a	b
c	d

حال ما فرض می‌کنیم $P(n)$ برقرار است و $P(n+1)$ را اثبات می‌کنیم $\Rightarrow$

مطابق با جدول $2n \times 2n$ طبق فرض $P(n)$ درست است حال اثبات می‌کنیم $P(n+1)$ نیز شرایط مسئله را

1	a	b	...	a	b	2n
	c	d				
2n	a		...		b	
	c				d	

دارا است $\Rightarrow$ برای $P(n+1)$ داریم: جدول $2(n+1) \times 2(n+1)$

	1			2n-1	2n	2n+1	2n+2
1	a	b	...	a	b	a	b
	c	d					
2n-1	a		...		b		b
2n	c				d		d
2n+1	a		...		b		b
2n+2	c				d		d

با توجه به $2(n+1) = 2n+2$ باید در خانه های $2n+1, 2n+2$ به ترتیب

رنگ خانه های $2n-1, 2n$ تکرار شود $\Rightarrow$ در هر سطر دو تایی (a, b)

و در هر ستون دو تایی های

$\begin{pmatrix} a \\ c \end{pmatrix}$ و $\begin{pmatrix} b \\ d \end{pmatrix}$ یکی در میان تکرار

می‌شوند و چون فهم کلی جدول به صورت ضرب یا عدد زوج است $(2n \times 2n)$ پس می‌توان مطمئن شد که هر گوشه از جدول دارای یک رنگ متفاوت است!

$a_k(n)$ → تعداد دنباله‌هایی که شرایط
سوال را دارند و به k ختم می‌شوند
طول دنباله

با توجه به صورت سوال می‌دانیم اعداد ما از (۱) تا (۵) هستند یعنی $\Leftarrow$

$$a_{(n)} = a_1(n) + a_2(n) + a_3(n) + a_4(n) + a_5(n)$$

$$\left. \begin{aligned} a_1(n) &= a_2(n-1) \\ a_2(n) &= a_1(n-1) + a_3(n-1) \\ a_3(n) &= a_2(n-1) + a_4(n-1) \\ a_4(n) &= a_3(n-1) + a_5(n-1) \\ a_5(n) &= a_4(n-1) \end{aligned} \right\} \Rightarrow a_n = a_{n-1} + 4a_{n-2} - 4a_{n-3} \left\{ \begin{array}{l} a_1 = 1, a_2 = 1, a_3 = 1, 4 \\ 1, 1, 4, 14, 42, 72, \dots \end{array} \right.$$